

getroffen. Door gemengde huwelijken en door inburgering van daaropvolgende generaties is er trouwens van dat Vlaams of Oostends karakter niet veel overgebleven. Maar goed, Oostende heeft weer eens zijn zonen (en dochters) uitgezonden en het is, al bij al, weer eens mooi geweest. Dit avontuur (want het was wel degelijk in alle opzichten een avontuur) aan de vergetelheid ontrukken, lijkt mij ook wel de moeite waard te zijn geweest. De geschiedenis heeft zijn rechten, ook al hangt er aan deze geschiedenis niet alleen een visgeurtje ...

Tot slot ook nog dit: Ik heb zo'n vermoeden dat er in Oostende of elders nog nabestaanden moeten zijn van die uitgeweken vissersgezinnen. Langs deze weg doe ik dan ook een oproep tot het verstrekken van aanvullende informatie en/of van beeldmateriaal en documenten of brieven betreffende deze bijna vergeten "zijtak" van de geschiedenis van de Oostendse zeevisserij (vooral foto's van de destijds betrokken vissersvaartuigen zouden bijzonder welkom zijn!). Men kan zich hiervoor rechtstreeks wenden tot mij of bij het bestuur van "De Plate". Bij voorbaat hiervoor mijn beste dank!

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN IN OOSTENDE

door **Norbert HOSTYN**

Een beeld minder of meer maakt niet uit. De meeste beelden zijn toch maar openbare toiletten voor meeuwen en honden (Peter Jacobs, in : De Standaard, 28-29 april 2012).

CLV – SCULPTUUR IN VOORTUIN VAN ZEEMANSTEHUIS GODTSCHALCK

Dr. E. Moreauxlaan 322

Beeldhouwer : Hubert Minnebo

Twee naar elkaar gerichte, staande metalen elementen in Z-vorm, met op het bovenste uiteinde een typisch "Minnebo-hoofd". Geplaatst in 2005.

Minnebo, die woont en werkt in Stalhille, is ook de auteur van "Venuskam", gevelsculptuur aan een appartementsgebouw hoek Van Iseghemlaan/Kapucijnenstraat.

Iconografie :

Beeldbank Oostende.

CLVI – GEVELSCULPTUREN FEEST- EN KULTUURPALEIS

Wapenplein-Kerkstraat

>Wapenschild Oostende : centraal in de voorgevel, Wapenplein.

>Zodiac : tekens van de dierenriem uitgewerkt als horloge, in de kleine torentravee.

>Dolfijn : hoog boven, kant Kerkstraat, hoeksteen tegenaan aanpalend gebouw.

Gerealiseerd door Willy Kreitz, Antwerps beeldhouwer, die in Oostende eerder ook het Monument voor de Zeelieden kon uitvoeren. Zodiac en wapenschild zijn zéker in-situ gekapt : de realisatie gebeurde pas na de officiële opening van het Feest- en Kultuurpaleis in juni 1958. De nog niet

bewerkte stenen zijn duidelijk te zien op vroege foto's van het gebouw. Of Kreitz zélf het eigenlijke sculpteerwerk deed of het overliet aan een practicien is me niet bekend.

Kreitz leverde ook de bronzen zeemeermin voor de fontein op de binnenkoer (1).

Het verhaal wil dat Kreitz deze al bij al bescheiden opdracht kreeg in compensatie voor de annulatie van een belangrijke opdracht voor het Casino-Kursaal : 63 basreliefs voor de voorgevel en een bronzen "zittende vrouw" ("Petit Nice") voor de sokkel kant "Petit Nice". Kreitz was al ver gevorderd met de voorbereidingen. De sokkel van/aan "Petit Nice" is nooit door een andere sculptuur ingenomen geworden (2). Die kant Oosthelling wél ("De Zee" van Georges Grard; later verplaatst naar Leopold II-laan).

De poging van Rotary Oostende in 2004-2008 om "Dansende golven" van Patrick Steen op deze lege sokkel aan Petit Nice te plaatsen stuitte op verzet.

Iconografie :

-Beeldbank Oostende

Literatuur :

A. VAN RUYSEVELT & M. SOMERS, *Willy Kreitz 1903-1982*, Antwerpen (AMVC), 1998, nr. 202.

CLVII – SCULPTUREN IN DE O.L.VROUW KONINGINKERK

Kerk O.L.Vrouw Koningin, Mariakerke

Architect : Sylvain Smis

Beeldhouwer : Gust Michiels

>Sculpturen van O.L.Vrouw, Sint-Rochus, Sint-Antonius en Sint-Jozef, in 1960 uitgevoerd

>Crucifix in keramiek (3m hoog), uitgevoerd in 1986

Iconografie :

www.kerkeninvlaanderen.be

Literatuur :

(H. BRUTIN), *August Michiels. Monumenten & kunst*, (Oostende), (1998).

CLVIII – SCULPTUREN IN DE SINT-JANSKERK

Kerk Sint-Jan, Elisabethlaan

Architecten : F. Van Welden en I. Hintjens (1932-1933)

Beeldhouwer : Alfons Alloo

Een H. Hartbeeld en een O.L.Vrouwbeeld door de Brugse beeldhouwer Alfons Alloo.

Alfons Alloo (Brugge, 1876 – 1955) was vooral actief op het domein van de religieuze sculptuur (3)

CLIX – BASRELIËF BESTUURSGEBOUW R.M.T.

Bestuursgebouw R.M.T.

Beeldhouwer : Geo Verbanck

Bescheiden gevelsculptuur boven de ingang door beeldhouwer Geo Verbanck (1881-1961); uitgevoerd in 1957. De voorstelling is een figuur geflankeerd door twee vissen. Verbanck beeldhouwde een goede twee decennia eerder ook de pleuranten op de kerkhofmuur Stuiverstraat.

Het is me nog altijd niet duidelijk waarom uitgerekend Verbanck, een Gentenaar zonder speciale banden met Oostende, deze opdrachten kreeg. Overigens, een uitmuntend beeldhouwer die piekte tijdens het interbellum.

CLX – SCULPTUREN AAN DE GRAAF DE SMET DE NAEYERBRUGGEN EN DE DEMEYBRUGGEN

Verdwenen

Het totaalconcept van het bruggencomplex is van architect Alban Chambon. Het werd ingehuldigd in 1905.

Soms wordt het gehele complex van 5 bruggen de Graaf de Smet de Naeyerbruggen genoemd; anderen spreken van de Graaf de Smet de Naeyerbruggen (als deze over doorgang Slachthuiskaaï – Conterdamkaai, deze over het verdwenen kanaal en deze over de spoorweg) én van de Demeybruggen (de twee draaibruggen over de sluis naar het dok).

>Hoogreliëfs met voorstellingen van scheepstimmerman en roerganger op de brug over het afleidingskanaal

Beeldhouwer : Karel De Kesel

Iconografie :

Beeldbank Oostende : PK/B1564

>Vier gevleugelde figuren op de brugpilonen van de brug over het afleidingskanaal

Beeldhouwer : Julien Dillens

Iconografie :

Beeldbank Oostende : PK/B1189, PK/B1564; FT/C0443; M010511

>Acht hoogreliëfs op brugpilonen van de spoorwegbrug

“Allegorie op het water” en “Stoom als drijfkracht” door Karel De Kesel en nog twee van dezelfde beeldhouwer waarvan onderwerp niet gekend is.

De overige vier door Dillens en Lagae

Iconografie :

Beeldbank Oostende PK/B1489; FT/C6171; M008919

>Staande leeuwen op de brugpilonen van de hoge Demeybrug

Beeldhouwer: Jules Lagae

Heraldische leeuwen die een wapenschild tussen de poot klemmen

Iconografie :

Beeldbank Oostende, PK/B1502; PK/B3230; M002867; M011559

>Stappende leeuwen op sokkels aan de lage Demeybrug

Beeldhouwer Jules Lagae

Dit keer meer realistische voorstelling van de dieren

Al dat beeldhouwwerk werd door de Duitse bezetter geconfisceerd tijdens W.O.I en gebruikt om te hersmelten voor de wapenindustrie. Uitzondering misschien voor twee sculpturen van stappende

leeuwen die na W.O.I ten N. en ten Z. van het Vindictivemonument werden geplaatst. Het is ons niet duidelijk waarom die aan de confiscatie ontsnapten. Zijn op een ons ongekend tijdstip verwijderd.

Literatuur :

-R. HEYDE, *Karel De Kesel*, Maldegem, 1985.

-J.-P. MIDANT, *La fantastique architecture d'Alban Chambon*.

Iconografie:

-de beelden van stappende leeuwen geplaatst nabij het Vindictivemonument (dus na W.O.I) zijn te zien op prentkaart P.I.A. BELGA PHOT 406.

Beeldbank Oostende MOO2868, M002869

CLXI – GEVELSCULPTUREN ERNEST FEYSPLEIN 8

Ernest Feysplein (voorheen Van der Sweepplein)

Het voormalige “Hôtel de la Gare” uit het begin van de 20ste eeuw (alleen voorgevel bewaard); gesloopt en gereconstrueerd met hedendaags appartementscomplex achter de volledige gevelrij).

>gebeeldhouwde vrouwenhoofden

>vissersbuste in de geveltop

Iconografie :

-prentkaarten

-Beeldbank Oostende

CLXII – GEVELSCULPTUUR “SINT-PIETER” AAN VOORMALIGE SINT-PIETERSCHOOL

Ooststraat

Schoolgebouw uit 1937-1938, voormalige Sint-Pietersschool, naar plannen van architect Théo De Lee; tijdens de voorbije decennia sterk verbouwd, ook de voorgevel. De voorgevel is gesierd door een meer dan levensgroot gestileerd heiligenbeeld, Sint-Pieter voorstellende. Er is geen signatuur waarneembaar. Voor het auteurschap komt wellicht één van de drie modernistische Oostendse beeldhouwers van het late interbellum in aanmerking : Jan Maes, Daniël Devriendt of Karel Demuynck. (Demuynck leverde het gevelbeeld Paster Pype, ook geïntegreerd in een bouwwerk van architect Théo De Lee. Maar deze Sint-Pieter is veel meer gestyleerd.)

Nog steeds bewaard in-situ.

Iconografie :

Beeldbank Oostende FT/C1146

CLXIII – GEVELSCULPTUUR “SINT-VINCENTIUS” AAN VOORMALIGE SINT-VINCENTIUSSCHOOL

Verdwenen; eertijds gevel Sint-Vincentius Meisjesschool, Ooststraat 75

Beeld van de H. Vincentius in een nis boven de schoolpoort.

Beeldhouwer onbekend; huidige bewaarplaats onbekend.

De school werd ca. 2000 gesloopt en de gronden zijn nu geïntegreerd in het sociaal woonblok De Kokkel – Alikruik – Wulk.

De school werd bestuurd door de zusters van de congregatie van de Dochters van Liefde. Sint-Vincentius was hun patroonheilige.

Iconografie :

Beeldbank Oostende FT/C1145

CLXIV – MARVIN GAYE

Casino-Kursaal

Sculptuur ter herdenking van de Amerikaanse soulzanger Marvin Gaye (1939-1984) die in 1981-1982 in Oostende en Moere verbleef en in 1982 een videoclip voor zijn laatste grote hit “Sexual Healing” opnam in het Casino-Kursaal.

Bronzen sculptuur van de zanger gezeten aan een piano. Project uitgewerkt door Art atelier Charles Dumolin uit Brugge.

Geplaatst in de hall n.a.v.. de heropening van het vernieuwde Casino-Kursaal op 17 december 2004.

Eén van de elementen waarmee men de herinnering aan de passage van Marvin Gaye in Oostende levendig wil houden.

(vervolgt)

(1) Nu in het Leopoldpark

(2) Cultuurbarbaren die enkele jaren geleden het voor 't zeggen hadden in het Kursaal vonden het wel passend de één personenwagen op de sokkel te plaatsen om puur publicitaire redenen.

(3) Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 6, Brugge, 1997, p. 47-48.

LIDGELD 2013

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2013 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid	€ 15
Steunend lid	€ 25

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Fernand MUS
Penningmeester